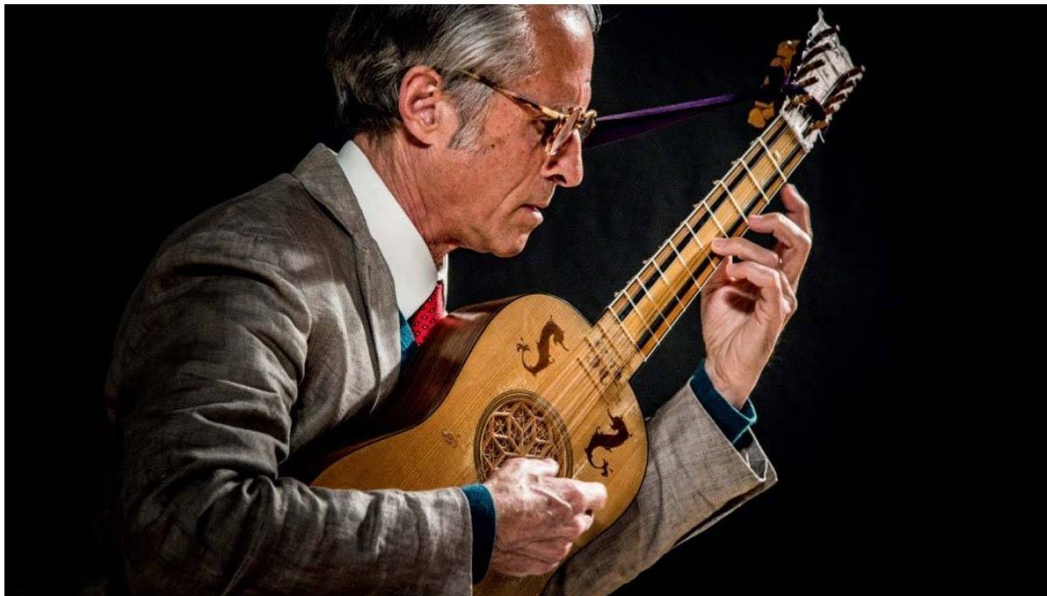

Amb l'ànima de Joan Carles i Amat

Monistrol de Montserrat viurà, a partir del proper diumenge, l'inici de la segona edició del Festival dedicat a aquest home del Renaixement

- Monistrol de Montserrat es prepara per al Festival Joan Carles i Amat més ambiciós
- La Fira Mediterrània aixeca el teló a Manresa amb quatre dies d'estrenes i creació d'arrel

Hopkinson Smith serà al Festival Joan Carles i Amat - MARISA HERRERA

Oriol Pérez Treviño

Amb l'ànima de Joan Carles i Amat

Monistrol de Montserrat viurà, a partir del proper diumenge, l'inici de la segona edició del Festival dedicat a aquest home del Renaixement

- Monistrol de Montserrat es prepara per al Festival Joan Carles i Amat més ambiciós

La població de **Monistrol de Montserrat** viurà, a partir del proper diumenge 12 d'octubre, l'inici de la segona edició del **Festival Joan Carles i Amat**. Sis anys després de l'inici de les primeres activitats a Monistrol per reivindicar aquesta important i, sortosament, **cada dia menys desconeguda** figura musical, el sistema cultural català es pot enorgullir de la **tasca de revalorització** i de prestigiar un dels monistrolencs més universals de tots els temps. Definit com un veritable i arquetípic **home del Renaixement**, parlar de **Joan Carles i Amat** (1572-1642) és haver de parlar d'un humanista en confluïr en una sola personalitat un metge, un lletraferit, un polític i, com hem dit, un músic. Un músic que malgrat ser-ne tan sols un mer diletant va ser **capaç d'escriure i d'aconseguir editar**, amb només vint-i-quatre anys, l'any 1586, el tractat *Guitarra española y vandola, en dos maneras de guitarra castellana y catalana de cinco órdenes*. Aquest va ser editat a Barcelona i és considerat el primer tractat de guitarra d'Europa.

Afeccionat a la música i, pel que podem sospitar, un **gran guitarrista** amb enginy, va ser la seva praxis amb l'instrument el que va portar a escriure aquest tractat, l'edició més antiga del qual es conserva en una **impressió feta a Lleida**, l'any 1626, per **Anglada i Llorens**. És gràcies a aquesta edició que sabem com a l'edat de set anys Carles i Amat tenia unes importants **habilitats musicals en cantar i tocar** d'allò més bé.

A part de músic, molt possiblement **també compositor**, Joan Carles i Amat va ser metge, autor dels *Quatre-cents aforismes catalans*, considerada una obra fonamental de la **paremiologia catalana**, a més de ser un home dedicat a la **política local** en ser membre del Consell Municipal i batlle de Monistrol cap a al final de la seva vida.

Fill d'un **comerciant benestant** de Monistrol, sabem que va poder estudiar medicina a l'**Estudi General de València**, considerat com el centre acadèmic més prestigiós de l'època tenint com a mestres a **Lluís Collado** (1520 - 1598) i **Pere Ximeno** (c.1515 - c. 1555).

Va tornar a Monistrol amb el títol de **doctor en medicina** assolit el 1595 i va trobar feina a **Esparreguera** on va exercir de metge fins l'any 1606. Va ser aquest any quan va decidir oferir-se a fer de metge de Monistrol, però el Consistori municipal no li va acceptar les seves **condicions econòmiques**. Va ser així quan, del 1606 al 1608, va exercir de metge del **Monestir de Montserrat** amb la funció d'atendre els monjos i els peregrins. Finalment, va establir-se a la seva vila natal amb l'**aconductament municipal** i on va començar a exercir diversos càrrecs polítics a l'Ajuntament de Monistrol: jurat, prohoms, síndic, oïdor de comptes, credencier i escrivà fins arribar a ser-ne **alcalde**, càrrec des del qual impulsa la construcció de la primera seu permanent de la **Casa de la Vila** de Monistrol de Montserrat. Autor d'una obra mèdica que va tenir una **molt notable difusió** fins i tot fora del país com el tractat *Fructus medicinae ex variis Galeni locis decerpti*, editada a Lió el 1623, la popularitat, però li va arribar, però amb la impressió el 1636 del llibre *Quatre-cents aforismes catalans* que es va reimprimir en diverses ocasions i a diferents llocs de Catalunya fins al segle XIX, ja que es va usar-se com a **llibre de lectura a les escoles**. Una lectura dels aforismes ens permet adonar-nos com **abasten els grans temes de la vida humana** i són un exemple del que coneixem com a saviesa popular i que, conseqüentment, mantenen una gran actualitat. I més en els temps distòpics en els que vivim.

Tota aquesta personalitat, però, hagués quedat força ofuscada i en l'oblit sense l'existència d'una associació que amb **intel·ligència i sentit comú** ha anat produint un efecte de pluja fina que li ha permès afirmar que l'edició d'enguany és de transició en plantejar-se, l'any 2026, un certamen on ja no tindrà tan sols lloc a Monistrol, sinó també a **diferents municipis** dels entorns de Montserrat.

Lluny queda quan, l'any 2019, l'ànima de l'**Associació Joan Carles i Amat**, el músic, compositor i gestor monistrolenc **Joan Puigdel·lívol**, decidís impulsar la celebració d'un acte titulat *Monistrol, un món de guitarres*, un itinerari musical desplegat pel centre històric de la vila nadiua de Joan Carles i Amat amb diferents músiques de l'instrument que el **polifacètic monistrolenc** va popularitzar amb el seu cèlebre tractat. Aquell acte va portar a la creació de l'Associació Joan Carles i Amat que ja ha realitzat diferents accions, algunes de molt importants com ara l'impuls de l'**Acadèmia Joan Carles i Amat** o les publicacions de *La Petita Història de Joan Carles i Amat* i dels esmentats *Quatre-cents aforismes*. Som, per tant a les portes perquè des del proper diumenge 12 d'octubre i fins el divendres 17 d'octubre, quan es celebrarà el concert final de la tercera edició de l'Acadèmia (a l'**Associació Cultural Art i Esplai** de Monistrol de Montserrat, 19.30 h) perquè Monistrol, el Monestir de Montserrat o el Conservatori de Manresa acullin un plec de concerts i activitats paral·leles del festival, com també de l'Acadèmia que el lector pot trobar al [web del festival](#).

Que ningú es pensi, però, que es tracti d'un programa tou o mancat d'interès. Estem al davant d'un projecte que apadrina un dels més grans intèrprets de **llaüt i guitarra històrica** a nivell mundial com l'estaunidenc **Hopkinson Smith** (Nova York, 1946), un llaütista estatunidenc, especialitzat en música antiga. Graduat a Harvard, l'any 1973 es va traslladar a Europa per estudiar amb l'instrumentista, musicòleg, pedagog i compositor lleidatà **Emili Pujol** (1896-1980). És molt possible que fos Pujol qui li parlés, per primera vegada a Hopkinson Smith, del tractat de Carles i Amat. No és d'estranyar l'entusiasme i implicació amb la que Smith s'ha involucrat amb el festival que dirigeix Joan Puigdel·lívol fins a voler que per al concert inaugural del festival d'enguany sigui la presentació del preciós disc *Chansons & frottole*, amb música del segle XVI, i que cosigna amb la soprano alemana **Sophie Klussmann**, una versàtil cantant de concert, òpera i recital, amb una demanda internacional consolidada, havent col·laborat amb directors com **Vladimir Jurowski**, **Helmuth Rilling**, **Ingo Metzmacher**, **Marek Janowski**, **Christoph Eschenbach** i **Marcus Bosch**, i havent actuat amb algunes de les orquestres més prestigioses d'Europa, entre les quals els dos conjunts radiofònics de Berlín, l'Orquestra del Konzerthaus de Berlín, l'Orquestra SWR, la Staatsphilharmonie de Nürnberg, l'Orquestra de Cambra de París, l'Orquestra Tonhalle de Zuric o la Wiener Akademie.

Va ser fa dos anys quan Klussmann va fer el seu primer recital conjunt amb Hopkinson Smith. I va ser, precisament, a Monistrol quan va néixer una **liaison artística** que ha arribat a quallar amb el CD *Chansons & Frottole*, acabat d'editar, al segell francès **Naïve** i que, diumenge, s'oferirà a Monistrol

(**Església de Sant Pere** de Monistrol de Montserrat, 17.30 h) amb una presentació de l'escriptor **Genís Sinca**.

Es tracta d'un bellíssim concert amb **música francesa i italiana del Renaixement** i, d'alguna manera, pròxima i ressonant a la de la personalitat del nom que dona nom a un festival que, sigui enguany de transició o no, ha de ser reconegut reconèixer com un dels pocs festivals que sap fer de la música el seu eix central, tot allunyant-se de les derives amb elements extramusicals que, malauradament, està marcant massa excessivament les nostres programació i producció musicals.

No dubteu en poder ser diumenge a Monistrol en un dia que també, a partir de les 13 h a la **Plaça de Bobo**, es podrà gaudir d'un programa de **Danses del Renaixement i del Barroc** amb un ensemble format per **Belisana Ruíz** (guitarra barroca), **Fix Nicolet** (tiorba), **Antoni Guirola** (percussió) i **Lluís Alavedra** (cant) junt als balls de l'**Esbart Monistrol Dansaire**. Per uns dies és evident que la capital de la guitarra històrica catalana serà Monistrol de Montserrat d'una manera entusiasta i apassionada. O si voleu: amb ànima de guitarra. Amb l'ànima de Joan Carles Amat.